

ET SYSTEM FOR OPSTILLING AF ANETAVLER

AF

J. B. STRANDBYGÅRD

Ved opstilling af anetavler i listeform bruges sædvanligvis et af de to systemer, der går under betegnelserne Kekule von Stradonitz' og Lorenz' systemer. Skønt de begge byder på væsentlige fordele, det første især ved sin simple opbygning og det andet ved sin mere overskuelige form, har de det tilfælles, at de, hvis generationernes antal bliver nogenlunde stort, giver ret omstændelige udregninger, når man ved afbenyttelsen bevæger sig op og ned i generationerne, desuden kunne overskueligheden ønskes bedre.

Under mit arbejde med behandling af nogle anetavler har jeg forsøgsvis opstillet et system, som hvad overskuelighed og afbenyttelse angår giver så væsentlige lettelser, at jeg tror, at systemet med fordel kan anvendes i mange tilfælde.

En redegørelse for fremgangsmåden ved opstillingen skal gives i det følgende, idet der for at lette forståelsen er vedføjet et skema visende nummereringen for en anetavle på 4 led.

		4.0
	3.0	4.1
	2.0	4.2
	3.2	4.3
1.0	.	4.4
	3.4	4.5
	2.4	4.6
	3.6	4.7

Foreløbig betragtes kun de på tavlen opførte led, og derefter udvides systemet til at gælde almindeligt.

Som det ses, består anenumrene af toleddede tal (f. eks. 3.4), hvoraf første led (3) angiver generations- eller *ledtallet*, medens andet led (4) gives betegnelsen *slægtstallet*; dette sidste er fælles for alle, der hører til samme slægt, forstået på den måde, som også stemmer med almindelig sprogbrug, at børnene betragtes som kun hørende til faderens slægt, hvis familienavn de jo også får. Generationerne er forbunden med hinanden efter følgende regler: forældrenes ledtal er 1 højere end barnets, barn og fader har som nævnt samme slægtstal (3.4 er barn af 4.4 og fader til 2.4), barnets moder findes på tavlen umiddelbart efter dets fader, omvendt findes en kvindes barn ved hjælp af hendes mands anenummer (3.6, der er en kvinde, ses gift med 3.4, og deres barn er 2.4).

Probanden har ledtal 1 og slægtstal 0. Hans afstamning må man forestille sig delt i 8 dele, repræsenteret ved tallene fra 0 til 7. Faderen har anenummer 2.0, han tilhører samme slægt som probanden, og hans bidrag til dennes afstamning udgør $\frac{4}{8}$, repræsenteret ved tallene fra 0 til 3. Moderen har anenummer 2.4, hun tilhører en anden slægt, nemlig sin faders, og har sit særlige slægtstal; hendes bidrag til probandens afstamning udgør ligeledes $\frac{4}{8}$, repræsenteret ved tallene fra 4 til 7. På lignende måde foretages opdelingen for bedsteforældrene, idet de hver udgør $\frac{2}{8}$ af probandens afstamning, bedstemødrene får hver sit slægtstal, 2 og 6, og almindeligt gælder det, at hver kvinde, der kommer til på tavlen, forsynes med sit særlige slægtstal.

I 4. led er alle tallene fra 0 til 7 benyttet. Herefter foretages en opdeling af hver af de 8 oldeforældres afstamning på samme måde som gjort for probanden, f. eks. bliver nummereringen for faderens morfader (4.2) således, forældre: 5.2, 5.24, bedsteforældre: 6.2, 6.22, 6.24, 6.26, oldeforældre: 7.2, 7.21, 7.22, 7.23, 7.24, 7.25, 7.26, 7.27, opdelingen fortsættes uden vanskelighed, f. eks. bliver 8. led af nævnte udsnit af anetavlen: 8.2, 8.204, 8.21, 8.214 o. s. v. og 13. led: 13.2, 13.2001, 13.2002 13.2776, 13.2777.

Slægtstallet skal læses som en decimalbrøk (efter ottetalsystemet), og, som det ses, føjes der for hvert 3. led et ciffer til denne decimalbrøk. I 4. og 7. led så vi, at henholdsvis første decimal og de to første decimaler var fuldt benyttet, i 10. led er tillige 3. decimal fuldt benyttet o. s. v. Ved afbenyttelsen af anetavlen undgår man de multiplikationer og divisioner, som ellers er nødvendige, når man bevæger sig fra slægtled til slægtled, idet det her foregår ved simpelthen at

tælle een frem eller tilbage på ledtallet. En anden fordel er, at man af anenummeret ligefrem kan aflæse anens plads i tavlen – her er tænkt på den klassiske anetavle opstillet i tavleform – ved hjælp af koordinaterne, ledtallet, der angiver generationen, og slægtstallet, der viser anens placering på den anden led. Når man har gjort sig klart, at første decimal i slægtstallet betegner probandens oldeforældre (0 står for faderens farfader, 1 for faderens farmoder o. s. v.), og at anden decimal betegner oldeforældrenes oldeforældre o. s. v., kræver det ikke stor øvelse at se, at et anenummer som f. eks. 19.253406 står for faderens morfaders moders farmoders faders mormoders moders farfaders faders farfaders moders morfader. Selv om man sjældnen har nytte af en så nøjagtig angivelse, vil det altid være en fordel straks at kunne se til hvem af oldeforældrene anen hører.

Muligvis kræver det lidt mere arbejde at sætte sig ind i nummereringen, men er dette gjort, er opstillingen ikke særlig sen.

Med hensyn til antal af cifre i anenummeret står systemet praktisk talt lige med de to tidligere nævnte, når man ved sammenligningen med von Stradonitz' system ser bort fra generationsangivelsen, som jo ikke forekommer ved dette.

En modifikation af systemet fremkommer ved, at man deler i fireogtresindstyvendele i stedet for i ottendedele. Af nummereringen anføres følgende, proband: 1.00, forældre: 2.00, 2.32, bedsteforældre: 3.00, 3.16, 3.32, 3.48, oldeforældre: 4.00, 4.08, 4.16, 4.24, 4.32, 4.40, 4.48, 4.56 o. s. v. indtil 7. led: 7.00, 7.01, 7.02, 7.03 7.62, 7.63¹.

Herefter kan en opdeling i fireogtresindstyvendele atter foretages for hver af de 64 aner, og dette kan gentages for hvert 6. led. Eksempelvis angives nummereringen for 8. led: 8.00, 8.00.32, 8.01, 8.01.32, 8.63, 8.63.32². Tavlen benyttes iøvrigt som foran beskrevet.

Til slut skal blot bemærkes, at selv om fordelene ved det her beskrevne system, så længe det drejer sig om en fåleddet anetavle, måske ikke er særlig iøjnefaldende, så tror jeg, at det er velegnet, når generationernes antal bliver stort, og derfor mener jeg, at det har sin berettigelse ved siden af de to i indledningen nævnte systemer.

¹ I Strandbygaard-Slægten blev anvendt tallene fra 1 til 64, men hvis opdelingen ønskes videreført udover 7. led, giver den her nævnte nummerering et bedre forløb.

² I stedet for denne opdeling kan man for at undgå de ret lange anenumre f. eks., som gjort i Strandbygaard-Slægten, indføre bogstaver. Dette kan være fordelagtigt, hvis antallet af kendte aner efter 7. led ikke er særligt stort.